

*Kike Fernandez de Pinedo Alvarez de
Arkaia*

*Gasteiz, Araba
(1961)*

Aurkibidea

Biografia

Gasteizen jaioa. 15 urterekin gau eskolan hasi zen euskara ikasten. Euskal Filologia ikasi zuen. AEKn euskara irakasle izan zen Arabako Errioxan. Gasteizen ere euskara irakasle izan da urte askoan. Gasteizko euskararen historia ere ikertu du. Azkenaldian politikan ere badabil: elkarrizketatu genuenean EH Bilduko bozeramailea zen Gasteizko Udalean.

Zintak

GAS-003

- **Proiektua:** Gasteizko Euskararen Ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Etxeberria, Idoia
- **Data:** 2015-06-15
- **Iraupena:** 70 min
- **Euskarria:** Bideo digitala
- **Kodifikatzailea:** Odria, Haizea

Pasarteak

1. Etxean gaztelera zen nagusi

- **Erref:** GAS-003/002
- **Iraupena:** 0:01:27. **Hasi:** 00:01:09. **Bukatu:** 00:02:36
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen egoera
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:

Familiaren jatorria. Etxean gaztelera zen nagusi, baina hitz batzuk euskaraz erabiltzen ziren.

2. Euskararen "aurkikuntza"

- **Erref:** GAS-003/004
- **Iraupena:** 0:02:38. **Hasi:** 00:02:45. **Bukatu:** 00:05:23
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararekiko sentimendua
- Euskara » Euskalduntzea eta alfabetatzea

Laburpena:

14-15 urterekin egin zuen euskararen "aurkikuntza". Diktaturaren bukaerarekin kointziditu zuen eta orduan konturatu zen Euskal Herriko historiaren parte bat ezkutatu zitzaigula. Gau eskolan apuntatu zen euskara ikasteko. 17 urterekin gai zen euskaraz egiteko. Momentu hunkigarria izan zen "lozorroan" zegoen amona euskaldunarekin euskaraz aritzea. Euskal Filologia ikasi zuen gero.

3. Zer suposatzen duen euskarak beretzat

- **Erref:** GAS-003/006
- **Iraupena:** 0:01:58. **Hasi:** 00:06:50. **Bukatu:** 00:08:48
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararekiko sentimendua
- Euskara » Euskararen egoera

Laburpena:

Bere bizitza gaztetatik oso lotua egon da euskarari: lanbidea euskararekin lotua izan du; euskararen aldeko hainbat mugimendutan parte hartu du... Familian euskarak izan duen eraldaketa: bere gurasoak erdaldunak, bera euskaldundua eta bere seme-alabak jaiotzetik euskaldunak. Araban euskara berreskuratzearen "ametsa" motor modukoa izan da beti beretzat.

4. Harremanetarako erabilitako hizkuntza

- **Erref:** GAS-003/007
- **Iraupena:** 0:01:55. **Hasi:** 00:08:48. **Bukatu:** 00:10:43
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararekiko sentimendua
- Euskara » Euskararen egoera

Laburpena:

Aldaketa bat egon da bere baitan. Gaztetan ez zuen euskara guztiz menperatzen eta gaztelerara jotzen zuen. Konturatu gabe hori aldatzen joan da eta harreman batzuetan erosoago sentitzen da euskaraz.

5. Gasteizko euskararen egoera gaur egun

- **Erref:** GAS-003/008
- **Iraupena:** 0:02:26. **Hasi:** 00:10:43. **Bukatu:** 00:13:09
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen egoera
- Euskara » Euskararen historia

Laburpena:

Frankismo garaian euskaldun oso gutxi zegoen Gasteizen. Seguru asko Gasteizen eta Araban egon da bilakaera esanguratsuena. Gasteizen "Oihaneder Euskararen Etxea" sortu da, Alea aldizkaria, mintzalagun taldeek indar handia dute... Hezkuntzak izan duen garrantzia. Lapueblako adibidea.

6. Euskararen erabileran oraindik gaintu beharreko oztopoak daude

- **Erref:** GAS-003/009
- **Iraupena:** 0:02:31. **Hasi:** 00:13:09. **Bukatu:** 00:15:40
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen egoera

Laburpena:

Euskararen erabilerari garrantzia gehiago eman behar zaio. Bide berriak jorratu behar dira, espazio berriak irabazi, batez ere gazteekin. Eskoletan dagoen ezagutza maila ere ez da berdina. Oztopo garrantzitsuak ikusten ditu oraindik eta aldagetak oso poliki emango direla uste du.

7. Umea zen garaian euskara "ez zen existitzen"

- **Erref:** GAS-003/010
- **Iraupena:** 0:02:25. **Hasi:** 00:15:40. **Bukatu:** 00:18:05
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen historia
- Euskara » Euskararen egoera

Laburpena:

Umea zenean euskara "ez zen existitzen". Amonaren etxean tarteka zerbait entzuten zuen. Franco hil ondoren aldaketa handia eman zen.

8. Euskal kulturaren bilakaera Gasteizen

- **Erref:** GAS-003/011
- **Iraupena:** 0:03:00. **Hasi:** 00:18:05. **Bukatu:** 00:21:05
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen historia
- Aisia » Kultura

Laburpena:

Gaztetan irratian entzun zituen lehen euskal kantak. Lehen euskal diskoak ere orduan hasi ziren ateratzen. 80. hamarkadan euskal kulturaren gorakada izan zen Gasteizen. Hertzainak musika taldearen sorrerak, adibidez, gazteak euskarara hurbildu zituen. Politika aldetik ere badirudi gairitu dela euskararekiko kontrako jarrera.

9. Euskararen kontrako jarrerak

- **Erref:** GAS-003/012
- **Iraupena:** 0:02:25. **Hasi:** 00:21:05. **Bukatu:** 00:23:30
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen historia
- Euskara » Euskararen egoera

Laburpena:

Euskararen transmisioa eten egin zen Araba guztian eta memoria historikoan ezabatuta geratu zen gainera. Jende askok ukatu egiten zuen han euskaraz hitz egiten zenik. 80. hamarkadan euskara eta Euskal Herriaren kontra sortutako mugimendu batzuk gogoan ditu.

10. Gasteizen euskaraz bizi al daiteke?

- **Erref:** GAS-003/014
- **Iraupena:** 0:01:12. **Hasi:** 00:25:58. **Bukatu:** 00:27:10
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararekiko sentimendua

- Euskara » Euskararen egoera

Laburpena:

Gaur egun Gasteizen jende asko dago harreman gehienak euskaraz egiten dituen. Alde zaharrear, bera bizi den tokian, dudarik gabe bizi daiteke euskaraz. Gazte eta umeen artean ere gero eta ezagutza handiagoa dago.

11. Euskara Gasteizko aisialdian

- **Erref:** GAS-003/015
- **Iraupena:** 0:02:46. **Hasi:** 00:27:10. **Bukatu:** 00:29:56
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen egoera

Laburpena:

Aisialdian, kirol partiduetan adibidez, gaztelera da nagusi. Eskolan ahozko hizkuntza ez dela behar beste lantzen uste du. Aisialdian hau jorratzea ezinbestekoa dela deritzo. Gazteei hizkuntza informaleko ereduak falta zaizkie.

12. Gasteizen euskara bultzatzeko mugimenduak

- **Erref:** GAS-003/017
- **Iraupena:** 0:02:10. **Hasi:** 00:31:22. **Bukatu:** 00:33:32
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen historia
- Euskara » Euskararen egoera

Laburpena:

AEK-k 80. hamarkadan indar handia izan zuen. Euskara elkarteek ere zeresana izan dute: Euskal Herrian Euskaraz, Bagare Euskal Txokoa, Euskharan Kultur Elkarte, GEU Euskara Elkarte... Alea aldizkaria aipatzen du. Mintzalagun taldeak ere bizi-bizi daude Gasteizen. Euskararen Etxeak ere paper garrantzitsua egin du.

13. Araban XVII. mendean euskara hitz egiten zela frogatzen duen dokumentu baten aurkikuntza

- **Erref:** GAS-003/020
- **Iraupena:** 0:02:06. **Hasi:** 00:41:44. **Bukatu:** 00:43:50
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen historia

Laburpena:

Euskarari buruzko ikerketa bat egiten ari zirela, 11 sorgin arabarri egindako auziari buruzko dokumentu bat aurkitu zuten, 1611koa. Badirudi emakume haiek itzultzailea behar izan zutela gaztelera ez zekitelako. Hor ikusten da garai hartan Araban euskara nagusi zela.

14. Gasteiztarra eta euskalduna

- **Erref:** GAS-003/021
- **Iraupena:** 0:01:39. **Hasi:** 00:43:50. **Bukatu:** 00:45:29
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararekiko sentimendua

Laburpena:

Lehen askotan jendea harritu egiten zen gasteiztarra eta euskalduna dela jakitean. Azken urteetan pentsaera hori gainditu dela uste du. Ez zaio gustatzen ez biktima ez heroi papera izatea.

15. Hizkuntza bat ikastean, mundu berri bat ezagutzen duzu

- **Erref:** GAS-003/023
- **Iraupena:** 0:01:52. **Hasi:** 00:47:36. **Bukatu:** 00:49:28
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararekiko sentimendua
- Euskara » Euskararen egoera

Laburpena:

Gasteizen bizitzeko gaztelera nahikoa da izatez. Baina hizkuntza bat ikasten duzunean harekin lotutako mundu berri bat ezagutzen duzu (musika, literatura...). Hori da euskararen arronka: erakargarria izatea jende berriarentzat.

16. Iragana ezagutu eta etorkizunera begiratu

- **Erref:** GAS-003/025
- **Iraupena:** 0:01:39. **Hasi:** 00:50:27. **Bukatu:** 00:52:06
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen egoera
- Euskara » Euskararekiko sentimendua

Laburpena:

Historia ezagutzea garrantzitsua da, euskara zergatik eta nola galdu den jakiteko, eta berreskuratzeko motor kolektibo bat martxan jartzeko. Baina hori bezain garrantzitsua da etorkizunera begiratzea eta hizkuntza erakargarri eta moderno bihurtzea.

17. Erabilpena, kalitatea baino garrantzitsuagoa

- **Erref:** GAS-003/026
- **Iraupena:** 0:02:12. **Hasi:** 00:52:06. **Bukatu:** 00:54:18
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen egoera

- Euskara » Euskararekiko sentimendua

Laburpena:

Hizkuntza bat berreskuratzen ari zarenean, kalitatea ordaindu beharreko prezioa da. Denborarekin lortuko du kalitatea, garrantzitsuena erabiltzea da. Euskara bizirik badago, neurri handi batean, garai berrietara egokitzen jakin duelako da.

18. Hezkuntza sisteman euskara sozializatzeko pausoak eman behar dira

- **Erref:** GAS-003/028
- **Iraupena:** 0:02:55. **Hasi:** 00:55:35. **Bukatu:** 00:58:30
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen egoera
- Euskara » Euskalduntzea eta alfabetatzea

Laburpena:

AEK-ko irakaslea izan zenean garrantzia handia zeukan erabilerak. Klasea amaitu eta gero zerbait hartzera joaten ziren. Ibilaldiak edo udalekuak ere garrantzitsuak ziren. Hezkuntza sisteman ere euskara sozializatzeko pausoak eman behar direla uste du. Irakasle ikuspuntutik hizkuntzaren arauak ondo ikasi behar direla uste du, baina horrekin batera, ahozko hizkuntza erabiltzeko tresnak ere landu behar dira.

19. Gasteizko Udalean izandako esperientzia

- **Erref:** GAS-003/030
- **Iraupena:** 0:03:08. **Hasi:** 01:00:02. **Bukatu:** 01:03:10
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen egoera

Laburpena:

EH Bilduko bozeramailea da Gasteizko Udalean. Nahiz eta azalpenak euskaraz eman, komunikabide gehienek gaztelera publikatzen dituzte. Hala ere, gauza batzuk lortu dira. Beste talde batzuk lehen baino gehiago erabiltzen dute. Euskararen Etxea ere alderdi guztien adostasunarekin lortu da.

20. Euskara ikastea garestia da

- **Erref:** GAS-003/032
- **Iraupena:** 0:01:14. **Hasi:** 01:05:56. **Bukatu:** 01:07:10
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskalduntzea eta alfabetatzea
- Euskara » Euskararen egoera

Laburpena:

Hizkuntza Eskola dohainik da, jende asko matrikulatzen da eta beste asko kanpoan gelditzen dira. Edozein herritarrek izan beharko luke ikasteko eskubidea.

Fernandez de Pinedo Alvarez de Arkaia, Kike |
ahotsak.eus

Orr.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.

2026-03-27

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkartea

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com